

АНАЛИЗ НА ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА СУХОПЪТНИЯ ТРАНСПОРТ В РЕПУБЛИКА БУЛГАРИЯ

Делфина Гоцевска
delfina.gocevska@yahoo.com

**ВТУ „Тодор Каблешков“,
1574 София, Гео Милев 158,
БЪЛГАРИЯ**

Ключови думи: парникови газове, потребление на енергия, сухопътен транспорт

Резюме: Транспортът е от важно значение за икономиката и за високото качество на живот. Той като цяло, а най-вече автомобилният, чрез осъществяване на услугата, влияе отрицателно върху околната среда, като замърсява и уврежда качеството на атмосферния въздух, създава шум и отпадъци и допринася в голяма степен за промените в климата посредством емисиите на газове с парников ефект.

Прогнози, цели и мерки на ЕС за вредните емисии от транспорта

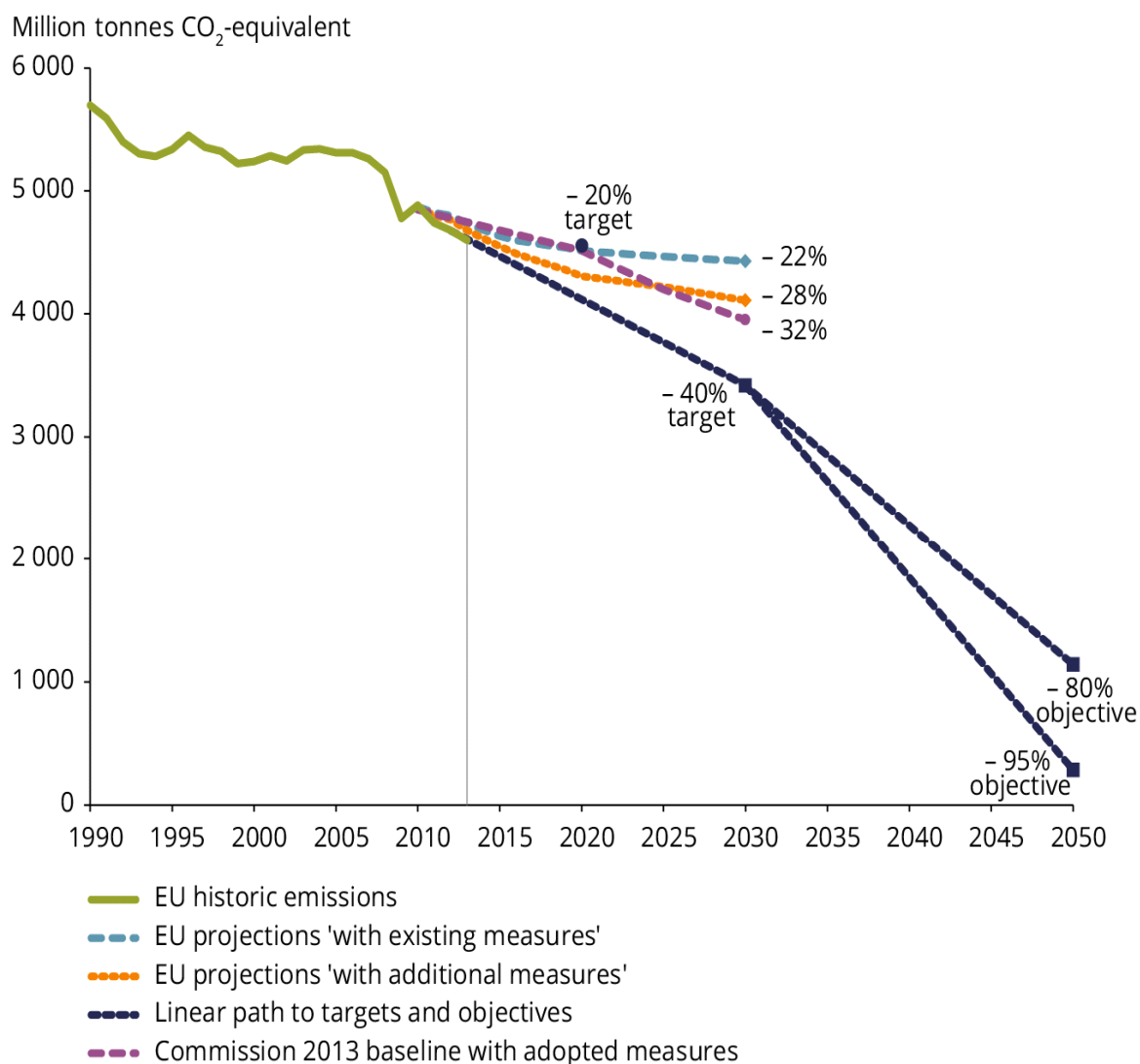
Комисията на ЕС е изложила две цели за вредните емисии от транспорта в своята Бяла книга на транспорта:

- 20% намаление от нивата от 2008 г. до 2030 г.;
- 60% намаление от нивата от 1990 г. до 2050 г.

В Бялата книга се предлагат пакет от мерки и инициативи за по-нататъщото декарбонизиране на транспорта в Европа. Това ще направи транспортната система на ЕС по-ефективна и по-интегрирана чрез:

- насърчване на преход към по-чисти видове транспорт (пр. железопътния);
- подобряване на управлението на трафика (чрез използване на интелигентни транспортни системи);
- ускоряване на внедряването на нови технологии за превозни средства и горивата (чрез стандарти за CO₂);
- премахване на пречките пред по-голямо разгръщане на алтернативни задвижващи системи (пр. електрически превозни средства).

Във графика 1 са показани тенденциите на парникови газове (1990-2012), прогнози до 2030 г. и цели за 2050 г. на Европейско ниво.

Източник: НСИ 2015 г., www.nsi.bg

Графика 1

Изводи:

- --- Прогнозите на ЕС със съществуващи мерки е да намали емисиите на парникови газове с 22% до 2030 г.;
- --- Прогнозите на ЕС със допълнителни мерки е да намали емисиите на парникови газове с 28% до 2030 г.;
- --- Комисионна 2013 – изходно ниво с приетите мерки е да намали емисиите на парникови газове с 32% до 2030 г.;
- --- Да се намалят емисиите на парникови газове с 80-95% до 2050 г. като по линеен път се постигат целите и задачите.

Емисии на парникови газове в атмосферата

Емисиите на парникови газове отчитат влиянието върху глобалното затопляне. Индикаторът „емисии на парникови газове“ представлява емисии от шест парникови газове, утвърдени и включени в така наречената „кошница от Киото“: Въглероден

двуокис (CO₂); метан (CH₄); двуазотен окис (N₂O); халогенирани хидрофлуорни въглеводороди (H-FCKW/FPC) и серен хексафлуорид (SF₆).

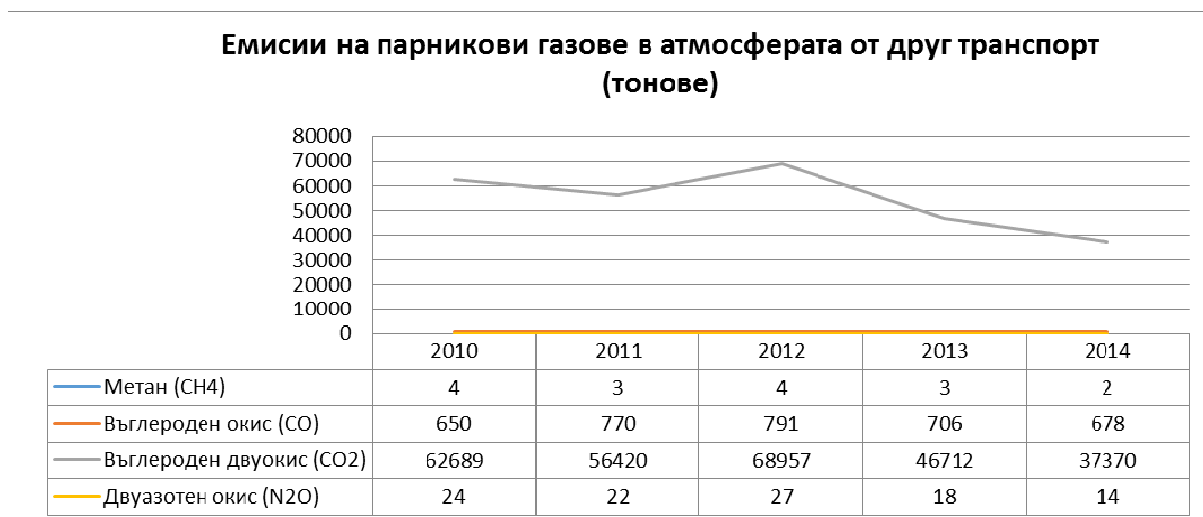
Въглеродния двуокис е причина за над 50% от наблюдаваното глобално затопляне.

Данни за емисии на парникови газове в атмосферата от пътен и друг вид транспорт са представени в графика 2 и графика 3.

Източник: НСИ 2015 г., www.nsi.bg

Графика 2

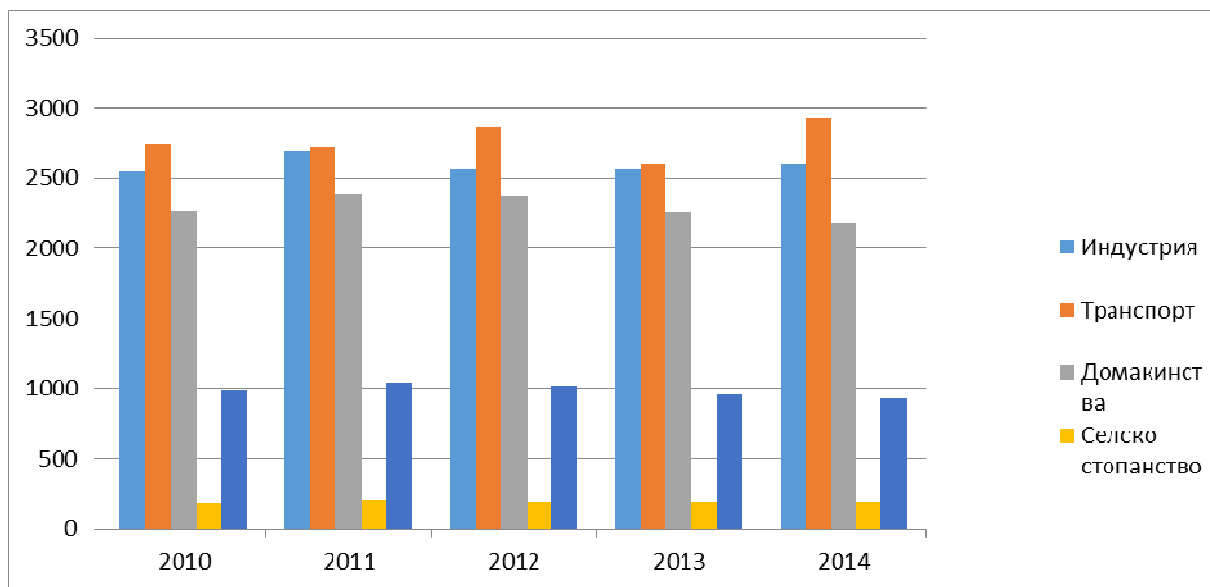

Източник: НСИ 2015 г., www.nsi.bg

Графика 3

Потребление на енергия

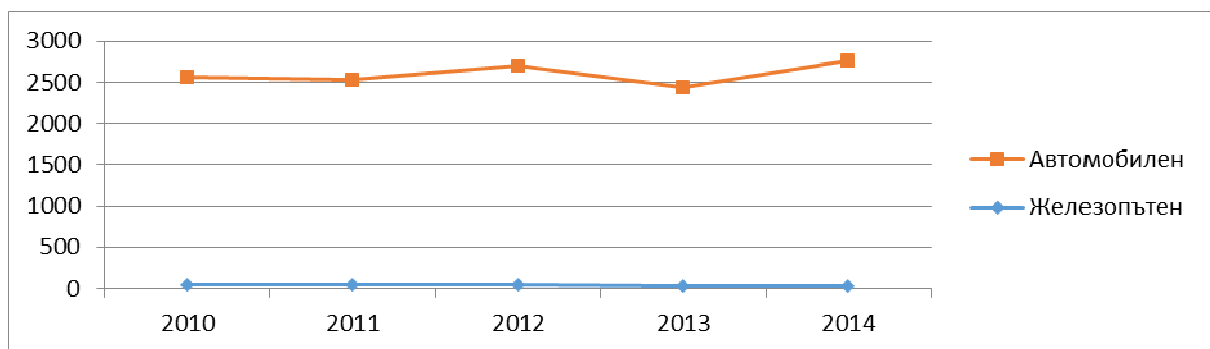
Транспортния сектор е основен източник на екологичен натиск и чрез косумацията на енергия. Ръстът в потреблението на енергия в транспортния сектор нараства доста по-бързо отколкото в другите сектори на енергийно потребление. Данни за потреблението на енергия в сектор транспорт спрямо другите сектори са представени на графика 4. (хил.тн.е)

Графика 4

От сухопътния транспорт по-голям замърсител, както и консуматор на горива и енергия се определя автомобилният. Този факт в сектора може да бъде обяснен с разтягания брой и годишен пробег на автомобилите за сметка на намаляване използването на по-енергоефективния железопътен транспорт, с насочването на населението към ползване на лични автомобили в градска среда за сметка на градския транспорт.

Данни за потреблението на енергия и горива от сухопътния транспорт са представени в графика 5.

Графика 5

Железопътният транспорт е екологично най-безопасния вид транспорт. Той е по-енергоефективен и има по-ниски вредни емисии в сравнение на автомобилния. Поради тази причина преминаването от автомобили на железница е един ефикасен начин да се намалят емисиите на въглероден двуокис, който замърсява околната среда.

Енергиен баланс на сухопътния транспорт в Република България

Цели и мерки за намаляване на вредното въздействие на сухопътния транспорт в Република България

Цели:

- намаляване консумацията на енергия към 2020 г., в сравнение с 1990 г. (общо, в т.ч. транспорт);

- намаление на емисиите на парникови газове към 2020 г., в сравнение с 1990 г.;
- увеличение на биогоривата в енергийния баланс към 2020 г. (основно в транспорта).

	Въглища	Горива от въглища	Природен газ	Нефт, нефтени дестилати, кондензати от природен газ и добавки за рафинериите	Нефтепродукти	Възобновяеми горива и отпадъци (вкл. невъзобновяемите отпадъци).
Железопътен транспорт	-	-	-	-	12	-
Автомобилен транспорт	-	-	100	-	2511	111

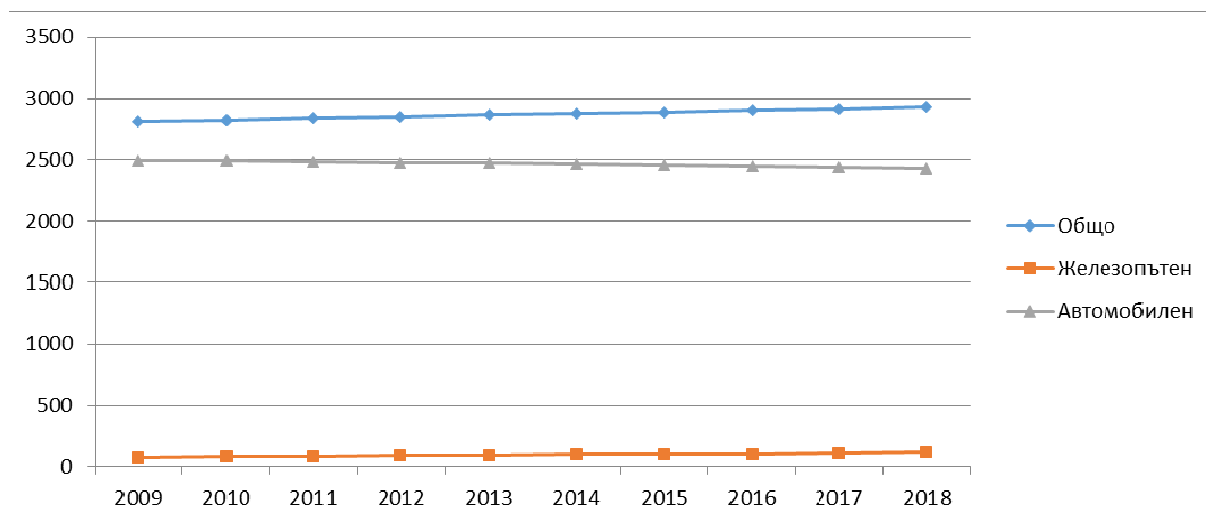
Източник: nsi.bg

Мерки:

- повишаване на енергийната ефективност на подвижния състав в сухопътния транспорт, чрез иновации;
- прецизна държавна таксова политика, като се отчитат реалните разходи;
- подобряване на организацията на транспортните процеси, чрез повишаване степента на използване на железопътния транспорт;

Прогноза за потребление на енергия от транспорта в Република България

Видно е от изложените числа, че се залага за чувствително повишаване на дела на железопътния транспорт в общата транспортна дейност и от там - повишаване на енергопотреблението при него с около 57% към 2018 г., в сравнение с това през 2009 г. Общото потребление на енергия се очаква да се повиши с 41-42% за периода, като за автомобилния транспорт следва да има намаляване с 2-3%.

ЛИТЕРАТУРА:

[1] (HCH 2015 г., www.nsi.bg)

**ANALYSIS OF THE HARMFUL EFFECTS OF LAND TRANSPORT IN
BULGARIA**

Delfina Gocevska

delfina.gocevska@yahoo.com

***Todor Kableshkov University of Transport,
158 Geo Milev, str., 1574 Sofia
BULGARIA***

Key words: greenhouse gas emissions, energy consumption, transportation

Abstract: Transport is essential for the economy and quality of life. It as a whole, and especially road, through the implementation of service adversely affects the environment by polluting and harming air quality, creating noise and waste and contributes greatly to climate change through emissions of greenhouse gases .